

V. APPENDIX: CONCORDANCES BETWEEN GUNTERRODT'S TEXT AND I.33 (*)

(*) References to images and commentaries (§) are from Cinato & Surprenant edition; at the first occurrence, references have been added according to the Forgeng edition (2018), with, if necessary, indications to A (upper part) or B (lower part).

Gunterrodt (Dresden C.15)	I.33 references
f. 1r. SCIOMACHIA ET HOPLOMACHIA Siue De ueris principiis artis dimicatoriae. Liber unus.	§2 [f. 1r / p. 1] Notandum quod <i>ars dimicatoria</i> sic describitur : dimicatio est ...
f. 17v-18r. ... quoniam et librum uetustissimum compositum a monachis nobilibus (...) ex uetustissima prosapia et clarissima familia <i>de Albensleiben</i> .	§ 5 [f. 2r / p. 3A] ... quod probat <i>De Alkersleiben</i> per rationes...
f. 20r. Dimicatio appello plerunque enim dimico accipitur pro pugno, quod proprie fit re et quia monachi probatissimi huius artis scriptores ita nominat qui eam sic definiunt: <i>Dimicatio est diuisarum plagarum ordinatio.</i>	§2 ... describitur : <i>dimicatio est diversarum plagarum ordinatio</i> et dividitur in septem partes ut hic.
f. 31r. tribus modiis necessario ponи quatuor extrema. Ex his autem solidissimum fundamentum deducitur, <i>et totus fere nucleus artis in hoc consistit.</i> Non minimum etiam usum habet, imo universalem constituit regulam versiculos: « extremis vitium, <i>medium</i> <i>tenuere beati</i> »	§ 4.1 [f. 1v / p. 2] ... Nota quod <i>totus nucleus artis dimicatorie consistit</i> in illa ultima custodia (...) § 4.2 (...) Oppositum clerus <i>mediumque tenet</i> Lutegerus.
f. 41r. Octavo : framea (Rappier, <i>in marg.</i>) circa quod genus, quoniam pleraque alia iuxta id regulantur (...) deinde <i>custodiarum</i> (<u>ut monachorum</u> <u>vocabulum technicum retineam</u>)	§ 4.1 <i>et passim</i> ... Preterea, omnes actus <i>custodiarum</i> sive gladii determinantur in ea ...

<p>species pictas exhibeam, denique de contrariis earum disseram.</p>	
<p>f. 41v. I. (...) aut cum robusto <i>sis in lite ut monachi loquuntur</i> medium debile ueruti aduersarii.</p> <p>II. (...) Praeterea corpus tuum sine aliquo periculo rarissimus <i>peti</i> possit, aliis adminiculis opus non habes, et meo est melior conditio, quod longius <i>potes sequi</i> duabus partibus nempe <i>intrando</i> (<i>ut dicunt Monachi</i>) vel pingendo post aversum ictum.</p>	<p>§ 15.2-3 [f. 4v / p. 8A] Nota quod quandocumque ligans et ligatus sunt <i>in lite</i> (...) Ligatus fugit ad partes laterum, <i>peto sequi</i>.</p> <p>§ 5 <i>etiam</i> § 42 [f. 11r / p. 21B], 94 [f. 24r / p. 47B], 114 [f. 29r / p. 57B] Sed obsessor <i>intrando</i> potest eum invadere quandocumque (...)</p>
<p>f. 44r. III. (...) nec tutus satis, exceptis tamen iis casibus quando <i>ligatio</i>, de qua paulo post facta est. (...)</p> <p>Sequuntur itaque quatuor custodiae, quarum prima, utpote in qua <i>omnes fere actus reliquarum et gladii determinantur, id est finem</i> habent ...</p>	<p>§ 24 [f. 6v / p. 12B] <i>et passim</i> ... Sed superior <i>ligatio</i> semper utilior erit quam inferior.</p> <p>§ 4.1 ... Preterea, <i>omnes actus custodiarum sive gladii determinantur</i> in ea, <i>id est finem</i> habent, et non in aliis.</p>
<p>f. 47r. Ad tertiam partem, quae superest accedo. Nempe <i>DE OBSIDENDO vel LIGANDO</i> (<i>ut vocant monachi</i>), ubi prima ratio est, ut petatur <i>regens custodiam ab ob sessore plaga aut fixura</i> (...)</p>	<p>§ 6.3 [f. 2r / p. 3B] <i>et passim</i> ita videlicet quod ob sidens cum eadem custodia potest <i>regentem primam custodiam</i> ob sidere.</p> <p>§ 5 <i>et passim</i> ... aliquam <i>plagam</i> ...</p>
<p>Ibi enim <i>tria</i> tantum <i>habet facere</i>, quorum primum si observat, illi utile est et optimum, tibi tamen ...</p>	<p>§ 64 <i>et passim</i> <i>postea</i> ... <i>fixuram generalem</i> ...</p> <p>§ 7.3 [f. 2v / p. 4A] <i>etiam</i> § 62 [f. 16r / p. 31B] (cf. § 34 [f. 9r / p. 17B]) Sacerdos autem <i>tria</i> <i>habet facere</i>...</p>

<p>f. 48r. ... tibi plaga vel puncto petenda est altera pars corporis qua nudatur, <u>iuxta Monachorum versiculos</u> :</p> <p><i>Ligans ligati contrarii sunt et irati / Ligatus fugit ad partes laterum peto sequi.</i></p> <p>... quod perpetuo observandum est loco <i>generalis regulae</i>, ut restet tibi pars ad defensionem tui corporis ...</p>	<p>§ 15.3 <i>et passim</i></p> <p><i>Ligans-ligati contrarii sunt et irati.</i></p> <p><i>Ligatus fugit ad partes laterum, peto sequi.</i></p> <p>§ 109 [f. 28r / p. 55A]</p> <p>... Hec est <i>generalis regula</i> in arte sacerdotis.</p>
<p>f. 49r. ... brachium, circa restrictas manus presetim, caesim vel punctum sauciare, aut ad minimum impedire, ne <i>ad effectum producat intentionem</i>.</p>	<p>§ 124 [f. 31v / p. 62B]</p> <p>... donec scolaris suam <i>perducit ad effectum intentionem</i> ...</p>
<p>f. 50v. ... Duo enim vincula (ut his verbis hic utar) plus ligant quam unum. Observanda itaque est, ut plurimum, coniunctio artissima armorum, nec temere disiugenda sunt, ne <i>cadendo sub gladium et pugionem</i> (<u>ut loquuntur Monachi</u>) ab adversario creari possit periculum.</p>	<p>§ 6.1 <i>et passim</i></p> <p>... Versus : Dum ducitur halpschilt, <i>cade sub gladium quoque scutum.</i></p>
<p>f. 55v. Duodecimo: Framea coniuncta pelta, parma, clypeo ... Apud Scotos hodie et Anglos in usu. <u>De quo genre praecipue tractant Monachi in isto libro cuius supra memini</u>. Placet igitur carmina quaedam illorum, haud quidem docta, non tamen prorsus inutilia, sed ad rem et propositum nostrum non parum facientia, hic ascribere :</p> <p><i>Custodia prima retinet contraria bina / Contrarium primum Halbschilt Langort secundum /</i></p>	<p>§ 5.2 + 6.1</p> <p>Versus : <i>Custodia prima retinet contraria bina. /</i></p>

<p><i>Dum ducitur Halbschilt, cude sub gladium quo[[que]] scutum /</i></p> <p><i>Si generalis erit recipit C<aput>. sit tibi Stichslach /</i></p> <p><i>Si religat, calcat, contraria sint tibi Schiltschalch /</i></p> <p>Rappier und Buklier / Schildt / Tartzschen (in marg. sin.)</p>	<p><i>Contrarium primum halpschil langortque secundum.</i></p> <p>+</p> <p>Versus : <i>Dum ducitur halpschilt, cade sub gladium quoque scutum.</i></p> <p><i>Si generalis erit, recipit capud : sit tibi stichslach.</i></p> <p><i>Si religat-calcat, contraria sint tibi schiltslac.</i></p>
<p>f. 58v. (suite des vers) :</p> <p><i>Hic religat, calcat scholaris fit quoque Schildslach (!) /</i></p> <p><i>Sive sinistra manu circumdat brachia cleri /</i></p> <p><i>Hæc tria sunt cleri, durchtritt, mutatio gladi /</i></p> <p><i>Dextra sive manu poterit deprehendere gla. scu. /</i></p> <p><i>Clerici fit Nucken, generalis non in schutzen /</i></p> <p><i>Dum ducitur langort , statim liga sub quoque super /</i></p> <p><i>Dum subligatus careas ne decipiari /</i></p> <p><i>Dum subligatus C<aput>. ligantis recipiatur.</i></p>	<p>$\S\ 7.2 + 7.4 + 12.3 + 24 + 75$ [f. 19v / p. 38A]</p> <p>Versus : <i>Hic religat calcat scolaris : sit sibi schilslac</i></p> <p><i>Sive sinistra manu circumdat brachia cleri.</i></p> <p>+</p> <p><i>Hec tria sunt cleri : durchtrit, mutatio gladii, dextra sive manu poterit deprehendere gla<dium>, schu<tum>.</i></p> <p>+</p> <p>Unde versus : <i>Clerici sic nucken, generales non nisi schutzen.</i></p> <p>+</p> <p><i>Dum ducitur langort, statim liga sub quoque supra.</i></p> <p>+</p> <p>Unde versus :</p> <p><i>Dum subligaveris, careas ne decipieris.</i></p> <p><i>Dum subligatur, capud ligantis recipiatur.</i></p>

<p><u>Tradunt praeterea et duas species</u> <u>custodiarum, quarum alteram propter</u> <u>formam nominant Krucke, alteram</u> <u>Fiedelbogen, quia autem non adeo</u> <u>magnus est earum usus et etiam ex</u> <u>aliis intelligi possunt utrumque</u> <u>attigisse sat sit.</u></p>	<p>§ 14.1 [f. 4r / p. 7B] ... illa obsessio <i>krucke</i> ... § 85 [f. 22r / p. 43A] ... quedam custodia generalis que nuncupatur <i>vidilpoge</i> ...</p>
<p>63v / 64v</p> <p>... Ex diametris (ideo ducpliciter ductis, ut repetantur et inverso ordine ad ictus etiam excipiendo ducantur) docentur iuxta ordinem literarum ABC etc. plagae vehementiores quas <u>etiam monachi</u> / ... 64v/ simul protectiones, sive <u>ut isti vocant</u>, <u>custodias</u> (<i>quibus generaliter omnes</i> <i>demicatores, imo omnes homines tenetes</i> <i>gladium in manibus etiam ignorantes artem</i> <i>demicatoriam, necessario utantur</i>) <u>esse</u> <u>volunt.</u></p> <p><u>De quibus quoque hos composuerunt</u> <u>versiculos :</u></p> <p><i>Septem custodiae sunt : sub brachio</i> <i>incipienda</i></p> <p><i>Dextralique humero datur altera, terna</i> <i>sinistro</i></p> <p><i>Da capiti quartam, dextro da latere quintam</i></p> <p><i>Pectore da sextam, postremaque sit tibi</i> <i>Langort</i></p> <p><i>Hae septem partes ducuntur per generales</i></p>	<p>= § 1.1-2 + § 4.2</p> <p>1. <i>Notandum quod generaliter omnes</i> <i>demicatores, sive omnes homines habentes</i> <i>gladium in manibus, etiam ignorantes</i> <i>artem demicatoriam, utuntur hiis</i> <i>septem custodiis, de quo habemus</i> <i>septem versus :</i></p> <p>2. <i>Septem custodie sunt, sub</i> <i>brach'incipiente</i></p> <p><i>Humero dextrali datur altera, terna</i> <i>sinistro.</i></p> <p><i>Capiti da quartam, da dextro lateri</i> <i>quintam.</i></p> <p><i>Pectori da sextam. Postrema sit tibi</i> <i>langort.</i></p> <p>+</p> <p><i>Tres sunt que preeunt, relique tunc</i> <i>fugient.</i></p> <p><i>Hee septem partes ducuntur per generales,</i></p>

<i>Tres sunt quae praecedunt, reliquae tantum fugientes</i>	<i>Oppositum clerus mediumque tenet Luteerus.</i>
<i>Oppositum Clerus, mediumque tenet Luteerus</i>	
f. 67r Ex hemicyclo, sicut ducti solent lineae, aversiones punctiorum, sive <i>fixurarum</i> , <u>ut vocant Monachi nostri</u> , longe tamen certior ex corporis partitione-, defensio contra puncta demonstratur.	<i>passim</i>